

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	ANATOMÍA II	Código	651G01002	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Fuentes Boquete, Isaac Manuel	Correo electrónico	i.fuentes@udc.es	
Profesorado	Fernandez Fernandez, Esther Del Carmen	Correo electrónico	esther.fernandez1@udc.es	
	Fuentes Boquete, Isaac Manuel		i.fuentes@udc.es	
	Toro Santos, Francisco Javier de		javier.toro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo da anatomía dos membros superiores e inferiores, do sistema cardiorespiratorio e da esplacnoloxía.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	A1	B1	C1
Dominar a terminoloxía anatómica, de modo que o alumnado coñeza a nomenclatura actualizada das estruturas anatómicas e adquira a capacidade de descrición destas estruturas empregando termos de orientación espacial.	A17	B2	C8
	A19	B3	C9
		B4	
		B5	
Desenvolver a capacidade de observación.	A17	B2	C8
	A19	B3	C9
		B4	
		B5	
Coñecer a morfoloxía xeral do corpo humano, a localización, a forma e a estrutura dos seus órganos, sistemas e aparatos, así como as súas interrelacións.	A17	B2	C8
	A19	B3	C9
		B4	
		B5	
Coñecer a morfoloxía, a localización e as interrelacións das estruturas anatómicas que constitúen, en particular, o aparato locomotor de membro superior e membro inferior, o sistema cardiocirculatorio e o aparato respiratorio.	A17	B2	C8
	A19	B3	C9
		B4	
		B5	
Identificar a forma e as relacións das diferentes estruturas anatómicas mediante o uso de esquemas, debuxos, fotografías, e modelos tridimensionais (maquetas).	A17	B2	C8
	A19	B3	C9
		B4	
		B5	

Comprender a función dos órganos e sistemas a través da posición, forma e estrutura básica.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Utilizar os coñecementos anatómicos no plantexamento e análise de problemas clínicos pertinentes.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9
Alcanzar o nivel suficiente de coñecementos anatómicos para comprender outras áreas da titulación relacionadas e realizar cursos de especialización en diversos campos da Fisioterapia.	A1 A17 A19	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9

Contidos	
Temas	Subtemas
IV. Membro superior.	CONTIDOS: - Ósos do membro superior. Cintura escapular, úmero, radio e cúbito, ósos do carpo, ósos do metacarpo e dos dedos. - Articulacións do membro superior. Complexo articular do ombro. Articulacións do cúbado e radiocubital distal. Complexo articular do pulso. Articulacións da man. - Musculatura do membro superior. Musculatura do ombro. Musculatura do brazo. Musculatura do antebrazo. Musculatura da man. - Vascularización do membro superior. - Inervación do membro superior. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: - Estudar o esqueleto do membro superior nos ósos e nas maquetas do laboratorio de Anatomía Humana. - Estudar as articulacións do membro superior nas maquetas do laboratorio de Anatomía Humana. - Identificar músculos do membro superior nas maquetas do laboratorio de Anatomía Humana. - Identificar mediante palpación estruturas anatómicas do membro superior. - Valorar a acción de músculos do membro superior.

V. Membro inferior.	CONTIDOS: 1. Ósos do membro inferior. Cintura pelviana, fémur, tibia e peroné, ósos do tarso, ósos do metatarso e dos dedos. 2. Articulacións do membro inferior. Articulación sacroilíaca. Sínfise púbica. Articulación coxofemoral. Articulación do xeonllo. Articulación do nocello e articulacións tibioperoneas proximal e distal. Articulacións do pé. 3. Musculatura do membro inferior. Musculatura da rexión glútea. Musculatura do muslo. Musculatura da perna. Musculatura do pé. 4. Vascularización do membro inferior. 5. Inervación do membro inferior. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1. Estudar o esqueleto do membro inferior nos ósos e nas maquetas do laboratorio de Anatomía Humana. 2. Estudar as articulacións do membro inferior nas maquetas do laboratorio de Anatomía Humana. 3. Identificar músculos do membro inferior nas maquetas do laboratorio de Anatomía Humana. 4. Identificar mediante palpación estruturas anatómicas do membro inferior. 5. Valorar a acción de músculos do membro inferior.
VI. Sistema cardiocirculatorio.	CONTIDOS: 1. Corazón. Morfoloxía externa. Relacións. Vasos e nervios do corazón. 2. Corazón. Morfoloxía interna. Cavidades cardíacas. 3. Circulación maior ou sistémica e circulación menor ou pulmonar 4. Sistema linfático. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1. Estudar nas maquetas a morfoloxía do corazón. 2. Estudar nas maquetas os principais vasos sanguíneos.
VII. Estesioloxía.	CONTIDOS: 1. Sentido da visión. Anatomía do globo ocular e os seus anexos. 2. Sentido da audición. Anatomía do oído externo, oído medio e oído interno. 3. Sentidos do olfato, gusto y tacto. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1. Identificar nas maquetas as estruturas anatómicas do globo ocular. 2. Identificar nas maquetas os elementos anatómicos do oído externo, medio e interno.

VIII. Esplacnoloxía.	CONTIDOS: 1. Sistema Dixestivo. Cavidade oral e glándulas salivales. Farinxe e esófago. Estómago. Páncreas. Bazo. Fígado y vías biliares. Intestino delgado, intestino grueso, sigma, recto e ano. Peritoneo. 2.- Aparato Respiratorio. Cavidade nasal. Larinxe, tráquea e árbol bronquial. Pulmons, pleura e mediastino. Mecánica respiratoria. 3. Aparato Xénito-Urinario. Aparato urinario: ril, uréter, vexiga urinaria. Uretra. Glándula suprarrenal. Aparato xenital masculino e feminino: órganos xenitales internos y externos. ACTIVIDADES PRÁCTICAS: 1. Identificar nas maquetas os componentes do aparato dixestivo. 2. Identificar nas maquetas os componentes do aparato respiratorio.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A17 A19 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C8 C9	26	39	65
Prácticas de laboratorio	A1 A17 A19 B1 B4 B5 C1 C8 C9	20	30	50
Proba de resposta múltiple	A1	0	2	2
Proba obxectiva	A1	2	30	32
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Clase que desenvolve os contidos teóricos dunha unidade temática. É unha clase participativa, favorecendo o intercambio de opinións e o debate.
Prácticas de laboratorio	Clases que desenvolven a un tempo contidos teóricos e prácticos dunha unidade temática. Ademais dos recursos da sesión maxistral (encerado, vídeo-proxección, etc.), empréganse como apoio á docencia as maquetas e os ósos da osteoteca do laboratorio de Anatomía Humana. A docencia impártese a grupos reducidos, de modo que favorece a participación do alumnado mediante o intercambio de opinións, o debate e a resolución de problemas, permitindo así a atención personalizada. Avaliación continua: valorarase a actitude, o interese pola aprendizaxe e a capacidade para solucionar problemas formulados polo profesorado.
Proba de resposta múltiple	Exame tipo test sobre unha unidade temática. O alumnado pode/debe realizalo para comprobar o nivel de comprensión e coñecemento da parte da materia examinada.

Proba obxectiva	Consiste nunha PROBA ESCRITA, constituída por dúas partes: - Preguntas curtas, que requiren unha resposta breve, en xeral dunha extensión máxima de media páxina. - Exame tipo test, no que cada pregunta conta con catro opcións da que só una é verdadeira. Non se puntúa negativo por resposta incorrecta, mais descártase para o aprobado o 25% das repostas correctas. No caso do alumnado que conte cunha adaptación curricular concedida pola Unidade de Atención á Diversidade (ADI) da UDC na que se recolla a dificultade para a realización de exames escritos, realizarase no seu lugar unha PROBA ORAL, que consistirá en preguntas de resposta breve.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	ATENCIÓN PERSONALIZADA PARA O CONXUNTO DO ALUMNADO A atención personalizada serve para o seguimento da aprendizaxe de cada estudante por parte do profesorado. A través da titoría (presencial ou a distancia), o profesorado aborda a resolución de dúbidas e orienta ao estudo. A tal fin, o alumnado dispón dun horario oficial de titorías, que poderán realizarse de modo presencial ou a través dos medios institucionais da UDC de atención a distancia. ATENCIÓN PERSONALIZADA PARA O ALUMNADO CON DEDICACIÓN PARCIAL OU DIFICULTADES PARA CONCILIAR O ESTUDO COA VIDA FAMILIAR E/OU LABORAL A atención personalizada para o alumnado que, de modo xustifico, ten dificultades para conciliar o estudo coa vida familiar e/ou laboral, poderá realizarse: · Nas condicións establecidas para o conxunto do alumnado. · A demanda, previa solicitude por correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	A1 A17 A19 B1 B4 B5 C1 C8 C9	Avaliación continua. Valorarase a actitude, a participación, o interese pola aprendizaxe e a capacidade para solucionar problemas plantexados polo profesorado.	10
Proba obxectiva	A1	Proba escrita (ou proba oral, no caso de que o/a estudante conte cunha adaptación curricular concedida pola Unidade de Atención á Diversidade da UDC na que se recolla a dificultade para a realización de exames escritos).	80
Proba de resposta múltiple	A1	Avaliación continua. Exames tipo test ou de preguntas curtas sobre unha unidade temática para determinar o nivel de comprensión e coñecemento da parte da materia examinada.	10

Observacións avaliación

Os créditos da materia Anatomía II, de 6 ECTS, distribúense en tres partes:

Sistema cardiocirculatorio, estesioloxía e esplacnoloxía: 2 ECTS. Membro superior: 2 ECTS. Membro inferior: 2 ECTS. Cada unha destas tres partes contribuirá de forma equitativa na nota final da materia (é dicir, cada parte representa 1/3 da nota final da materia).

Avaliación continua. Supón 2 puntos sobre 10. Realízase mediante as seguintes accións:

Valoración da participación do alumnado na clase. Exames controis en datas programadas. Probas obxectivas con plataforma de formación. Proba obxectiva. Representa 8 puntos sobre 10. Proba escrita, constituída por preguntas curtas e tipo test.

O alumnado terá a materia aprobada cando a suma da avaliación continua e da proba obxectiva sexa igual ou superior a 5,0 sobre 10 puntos.

Con carácter xeral, deberase obter na proba obxectiva de cada unha das tres partes da materia cando menos o 35% da nota (3,5 sobre 10 puntos).

ALUMNADO CON DEDICACIÓN PARCIAL OU DIFICULTADES PARA CONCILIAR O ESTUDO COA VIDA FAMILIAR E/OU LABORAL

Nas accións de avaliación continua deste alumnado terase en conta:

Valoración da participación do alumnado na clase: Poderase substituír

pola realización dun traballo sobre un aspecto do temario da materia. Exames controis en datas programadas e probas obxectivas con plataforma de formación: procuraranse de común acordo datas alternativas para realizar estas probas.

ALUMNADO QUE CONTE CUNHA ADAPTACIÓN CURRICULAR CONCEDIDA POLA UNIDADE DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE DA UDC

Cando

esta adaptación recolla a dificultade para a realización de probas escritas, estas serán substituídas por probas orais.

Así mesmo,

seguirase cada unha das recomendacións da citada unidade para a avaliación deste alumnado.

?Todos os aspectos relacionados con ?dispensa académica?, ?dedicación ao estudo?, ?permanencia? e ?fraude académica? rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC.?

IMPLICACIÓNS DA FRAUDE ACADÉMICA NA REALIZACIÓN DAS PROBAS E/OU ACTIVIDADES DE AVALIACIÓN:

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Bibliografía básica	- THIBODEAU-PATTON. (2008). "Estructura y Funcion del Cuerpo Humano". Barcelona. Ed. Elsevier - GRAY. (2015). Anatomía para Estudiantes. Barcelona Ed. Elsevier. - SOBOTTA. (2018). Texto de Anatomía. Barcelona Ed. Elsevier. - SOBOTTA. (2012). Atlas de Anatomía Humana. Barcelona. Ed. Elsevier. - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomía. Anatomía General y Aparato Locomotor". Vol.1.. Ed. Panamericana - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomía. Organos Internos". Ed. Panamericana - PROMETHEUS (2014). Texto y Atlas de Anatomía. Cabeza, Cuello y Neuroanatomía". Vol 3. Ed. Panamericana - F. NETTER. (2015). Atlas de Anatomía Humana. Barcelona. Ed. Elsevier
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Todos os aspectos relacionados con ?dispensa académica?, ?dedicación ao estudo?, ?permanencia? e ?fraude académica? reixeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC. ?Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos do Plan Green Campus da Facultade de Fisioterapia, os traballos documentais que se realicen nesta materia poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático. De realizarse en papel, seguiranse na medida do posible as seguintes recomendacións xerais:- Non se utilizarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías